

Neuromodulacja krzyżowa w NTK wciąż bez refundacji

Maja Markłowska-Tomar

Fot. Proxima Studio - stock.adobe.com

Jedną z form leczenia nietrzymania kału/stolca (NTK) jest elektrostymulacja krzyżowa nazywana również neuromodulacją krzyżową. Jest to metoda, która świetnie sprawdza się zwłaszcza w przypadku młodych i aktywnych pacjentów z dysfunkcją zwieracza. Polska jest jednym z nielicznych państw w Europie, w których nadal nie jest ona refundowana.

Elektrostymulacja krzyżowa to technika leczenia polegająca na wszczępieniu elektrod i małego elektrostymulatora - urządzenia, którego zadaniem jest stymulacja nerwu krzyżowego odpowiedzialnego za funkcje zwieraczy. Pisałmy o niej na łamach Kwartalnika NTM już wielokrotnie, jednak głównie w kontekście pacjentów dotkniętych problemem nietrzymania moczu (NTM), bo tylko w tym wskazaniu zabiegi neuromodulacji krzyżowej są refundowane w Polsce. W większości pozostałych krajów Europy

ze środków publicznych finansowane są również zabiegi neuromodulacji krzyżowej u pacjentów z nietrzymaniem stolca. Kiedy Polska do nich dołączy, nie wiadomo.

Mamy 13 ośrodków gotowych do wykonywania zabiegów

- Jako zespół ekspertów złożyliśmy w tej sprawie wnioski do Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Jego opracowanie zabrało nam trochę czasu, ale jestem przekonany co do racjonalności wprowadzenia tej procedury - zwłaszcza dla pacjentów młodych i aktywnych. Mówimy tu o grupie kilkuset pacjentów w roku, którzy mogliby skorzystać z zabiegów tylko w wybranych ośrodkach mających największe kompetencje w tym zakresie. Liczymy, że ta mała grupa pacjentów, którzy mogliby skorzystać z tego rozwiązania, będzie generować stosunkowo małe koszty z punktu widzenia całego budżetu na ochronę zdrowia - stwierdził w wywiadzie udzielonym w ubiegłym roku Kwartalnikowi NTM

prof. dr hab. Tomasz Banasiewicz, kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologii Gastroenterologicznej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

Od czasu tej rozmowy upłynęło już ok. 1,5 roku. Z 10 do 13 wzrosła liczba specjalistycznych placówek przygotowanych do wykonywania zabiegów neuromodulacji krzyżowej w ciężkich postaciach NTK, ale w kwestii ich refundacji u pacjentów z NTK nadal nic się nie zmieniło.

NTK - wstydlivy problem, z którym częściej borykają się kobiety

Nietrzymanie kału/stolca (łac. incontinentia alvi) jest dysfunkcją zespołu mięśnia zwieraczy odbytu, czego efektem jest wrodzony lub nabyty samoistny wyciek płynnych lub stałych stolców albo gazów jelitowych. Zgodnie z definicją nietrzymanie kału to bezwiedne oddanie stolca co najmniej 2 razy w miesiącu. Światowa Organizacja Zdrowia uznaje je za chorobę społeczną, na którą według jej danych cierpi minimum 5 proc. dorosłych.

Dokładna skala problemu jest trudna do określenia m.in. dlatego, że inkontynencja stolca jest tematem wstydlivym dla dotkniętych nią osób.

Częściej dotyczy kobiet ze względu na inną budowę miednicy, krótszy kanał odbytu, zmiany hormonalne i przebyte porody.

Do najczęstszych przyczyn NTK należą uszkodzenia okołoporodowe (mechaniczny uraz mięśni zwieraczy lub rozciągnięcie nerwu sromowego w trakcie porodu siłami natury) i powikłania po zabiegach proktologicznych. Wśród innych czynników sprawczych wymieniane są:

- osłabienie zwieraczy odbytu,
- choroby dna miednicy,
- choroby wpływające na pojemność/czucie w odbytnicy,
- choroby ośrodkowego układu nerwowego (otępienie, udar, guzy mózgu, stwardnienie rozsiane, uszkodzenie rdzenia kręgowego),
- choroby psychiczne,
- zaburzenia pracy jelit (zespół jelita drażliwego, biegunka po usunięciu pęcherzyka żółciowego, zaparcia, zaleganie stolca z niekontrolowanym wyciekami płynnej treści).

Na zwiększenie ryzyka wystąpienia NTK wpływ mają również: cukrzyca, przewlekłe biegunki, wysokie BMI, czy palenie tytoniu.

Placówki szpitalne przygotowane do wykonywania zabiegów neuromodulacji krzyżowej

MIASTO	PLACÓWKA	ADRES	KONTAKT	KIEROWNIK KLINIKI / ODDZIAŁU
Biała Podlaska	Oddział Urologiczny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Białej Podlaskiej	ul. Terebelska 57/65 21-500 Biała Podlaska	tel. 83 414 75 66 www.szpitalbp.pl	lek. med. Krzysztof Pękala
Bielsko-Biała	Oddział Urologii i Onkologii Urologicznej, Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej	Al. Armii Krajowej 101 43-316 Bielsko-Biała	tel. 33 810 23 52 www.hospital.com.pl	lek. med. Krzysztof Pliszek
Bydgoszcz	Klinika Urologii Ogólnej i Onkologicznej, Szpital Uniwersytecki nr 1 im. dr. Antoniego Jurasza	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9, 85-094 Bydgoszcz	tel. 52 585 45 00 tel. 52 585 40 45 www.jurasza.umk.pl	prof. dr hab. n. med. Tomasz Drewa
Chorzów	Śląskie Centrum Urologii „Urovita”	ul. Strzelców Bytomskich 11, 41-500 Chorzów	tel. 32 111 42 42 www.urovita.pl	dr n. med. Andrzej Szurkowski
Jastrzębie-Zdrój	Oddział Urologii i Onkologii Urologicznej, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju	Al. Jana Pawła II 7 44-330 Jastrzębie-Zdrój	tel. 32 478 44 20 www.wss2.pl	dr n. med. Agata Witosińska-Walica
Kraków	Oddział Kliniczny Urologii i Urologii Onkologicznej, Szpital Uniwersytecki	ul. Jakubowskiego 2 30-688 Kraków Budynek H, poziom 1	tel. 12 424 79 60 www.su.krakow.pl	prof. dr hab. n. med. Piotr L. Chtosta
Łódź	Oddział Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej, Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika	ul. Pabianicka 62 93-513 Łódź	tel. 42 689 52 13 tel. 42 689 52 47 www.kopernik.lodz.pl	dr n. med. Jacek Wilkosz
Szczecin	Oddział Urologii Ogólnej i Onkologicznej Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Zespolony	ul. Arkońska 4 71-455 Szczecin	tel. 91 813 96 20 www.spwsw.szczecin.pl	dr hab. n. med. Artur Lemiński
Warszawa	Katedra Ginekologii i Położnictwa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	ul. Bursztynowa 2 04-749 Warszawa	tel. 22 473 53 35 www.mssw.pl	prof. dr hab. n. med. Ewa Barcz
Warszawa	Oddział Kliniczny Urologii, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny im. prof. W. Orłowskiego Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego	ul. Czerniakowska 231 00-416 Warszawa	tel. 22 621 71 78 tel. 22 584 11 42 www.szpital-orlowskiego.pl	prof. CMKP dr hab. n. med. Jakub Dobruch
Warszawa	I Klinika Położnictwa i Ginekologii CMKP, Centrum Medyczne „Żelazna”	ul. Żelazna 90 01-004 Warszawa	tel. 22 255 98 07 www.szpitalzelazna.pl	prof. dr hab. n. med. Grzegorz Jakiel
Warszawa	Klinika Położnictwa i Ginekologii Instytut Matki i Dziecka	ul. Kasprzaka 17A 01-211 Warszawa	tel. 22 327 70 19 www.imid.med.pl	prof. dr hab. n. med. Tadeusz Issat
Warszawa	Klinika Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego	ul. Lindleya 4 02-005 Warszawa	tel. 22 502 17 02 www.klinikaurologii.edu.pl	prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski